

De nordiske regeringer bør sikre strategisk planlægning af sygeplejen

De nordiske sundhedsvæsner står overfor nogle store udfordringer, både nu og i fremtiden. Antallet af ældre borgere stiger, og flere lever længere med kroniske sygdomme. Det betyder blandt andet, at efterspørgslen på sygepleje og kompleksiteten i behandlinger i sundhedsvæsnet stiger. I takt med denne udvikling, stiger behovet for specialiseret sygepleje. De nordiske lande oplever allerede nu mangel på sygeplejersker og sygeplejersker med specialiserede kompetencer.

For at komme udfordringerne i sundhedsvæsnerne i møde, anbefaler WHO, at alle lande ansætter en Chief Nurse Officer (CNO)¹ i den nationale sundhedsmyndighed. CNO'ens rolle er at hjælpe regeringen med at modvirke manglen på sygeplejersker og sikre, at sundhedspolitikken bygger på den nyeste evidensbaserede viden om sygepleje.

I Danmark vil det være oplagt, at en CNO placeres i direktionen af Sundhedsstyrelsen.

I de nordiske lande (Danmark, Finland, Færøerne, Island, Norge og Sverige) har Sverige en Government Chief Nurse Officer og Finland en "ministerial advisor". Men ingen af de nordiske lande har en CNO med det mandat, rolle og ansvar, som WHO anbefaler.

De nordiske sygeplejeorganisationer (SSN) opfordrer derfor de nordiske sundhedsmyndigheder til:

- At ansætte en CNO i den relevante sundhedsmyndighed på nationalt niveau i lighed med WHO's anbefaling.
- At styrke CNO'ens rolle i de lande som allerede har en CNO, så rollen stemmer overens med WHO's anbefaling.

¹. Her anvendes betegnelsen CNO (Chief Nurse officer). Rollen kan også omtales som GCNO (Government Chief Nurse officer) eller GCNMO (Government Chief Nursing and Midwifery Officer). Det er vigtigt at bemærke, at der ikke henvises til CNO's på hospitalsniveau, men til en CNO ansat hos den relevante nationale myndighed.

Hvorfor bør de nordiske regeringer ansætte en CNO?

En CNO kan sikre, at sundhedspolitik baseres på evidensbaseret viden om sygepleje

En stor del af den behandling, som patienterne modtager i sundhedsvæsnet, er sygepleje. Senest har covid-19-pandemien vist, at sygeplejersker spiller en afgørende rolle i alle dele af sundhedsvæsnet, lige fra intensivbehandling, hygiejne og brug af værnemidler til test og vaccination.

I takt med at flere behandlinger kan udføres lokalt eller i hjemmet, får sygeplejerskerne en endnu større rolle i det nære sundhedsvæsen. Det er vigtigt at sikre samarbejde på tværs af fagligheder og sektorer i udviklingen af sundhedsvæsnet. Sygeplejersker kan og bør spille en central rolle i det samarbejde. WHO peger bl.a. på sygeplejerskernes rolle i at udvikle sundhedsvæsnet i primærsektoren, som en af grundene til, at alle lande bør ansætte en CNO.

- En CNO kan bidrage med sygeplejefaglig ekspertviden i planlægningen i sundhedsvæsnet og udviklingen af den nationale sundhedspolitik. Som det også fremgår af WHO's beskrivelse af rollen, kan en CNO være med til at sikre, at beslutninger bliver taget på baggrund af den nyeste viden på feltet.

En CNO kan bidrage til strategisk planlægning af sygeplejerskers uddannelse og lederskab

De nordiske lande mangler national planlægning af og tilstrækkelige oversigter over antallet af sygeplejersker med specialiserede kompetencer i de nordiske lande. Det kan betyde, at der ikke i fremtiden er sygeplejersker nok med de rette kompetencer til at møde befolkningens behov.

Der er brug for at sikre den strategiske planlægning af specialiserede sygeplejefaglige kompetencer. Det kræver kompetent, sygeplejefaglig ledelse på alle niveauer, også på nationalt plan.

- En CNO kan bidrage til at sikre, at uddannelse,

videreuddannelse og specialuddannelse af sygeplejersker planlægges, så antallet af sygeplejersker og sygeplejersker med specialiserede kompetencer svarer til behovet i sundhedsvæsnet. Desuden kan en CNO bidrage til udvikling af den sygeplejefaglige ledelse i sundhedsvæsnet.

En CNO kan være med til at modvirke manglen på sygeplejersker

Manglen på sygeplejersker er et globalt problem og estimeret til omkring 5.8 millioner i 2018. I 'The first State of the World's Nursing report' anmoder WHO alle medlemslande om at engagere sig i rekruttering og iværksætte nødvendige tiltag for at uddanne og ansætte flere sygeplejersker.

Også alle de nordiske lande oplever mangel på sygeplejersker. Det går ud over kvaliteten af patientsikkerheden og behandlinger, hvis ikke der er nok sygeplejersker med de nødvendige kompetencer. Manglen på sygeplejersker er et veldokumenteret problem, men der er ikke taget de nødvendige, nationale skridt for at løse det.

- En CNO kan drive initiativer, som dels skal frembringe viden om, hvordan de nordiske lande kan rekruttere og fastholde sygeplejersker nok og dels overvåge behovet for sygeplejersker i fremtiden.

En CNO kan styrke internationalt samarbejde

Med covid-19-pandemien er det slået fast, at sundhed ikke er et nationalt anliggende. For at kunne håndtere globale sundhedskriser, er det brug for et stærkt internationalt samarbejde.

- En CNO er væsentlig for at kunne styrke det internationale samarbejde om sygepleje, facilitere dialog og udveksle erfaringer og praksis med CNO'er i andre lande. I de nordiske lande, hvor sundhedsvæsnerne har mange lighedspunkter, vil potentialet i et sådant samarbejde og interaktion være af stor værdi.

>>

Baggrund

WHO's anbefalinger til CNO's rolle og ansvarsområder

WHO beskriver, at ansvaret for en CNO "er at bistå regeringen med at opnå landets sundhedsmål, ved at yde ekspertrådgivning baseret på rettidig nøjagtige lokale data og national og international evidens og gennem indflydelsesrige professionelle netværk og faglig forståelse"

WHO beskriver rollen og ansvaret for en GCNMO i fire kategorier:

1. Lederskab og indflydelse
2. Politisk rådgivning
3. Planlægning og levering af sundhedssystemer og services, og
4. WHO-programmer til forbedring af sundhedstilstanden.

Den fulde beskrivelse kan findes i publikationen:

"Roles and Responsibility of Government Chief Nursing and Midwifery Officials: A Capacity-building Manual"

